

ที่ ปน ๐๐๒๓.๓/ว ๒๓๑๕๕

ศาลากลางจังหวัดปัตตานี
ถนนเคซา ปน ๙๔๐๐๐

๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความร่วมมือรณรงค์รักษาความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี นายกเทศมนตรีเมืองปัตตานี
และนายกเทศมนตรีเมืองตะลุมพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๑๐.๖/ว ๒๕๓๒
ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายกรัฐมนตรี ได้ลงพื้นที่ออกตรวจราชการจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดสุโขทัย และประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐ มีวาระสำคัญเพื่อผลักดันการแก้ไขปัญหาความยากจน และดัดแปลงสภาพพื้นที่ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศลุ่มน้ำโขง ตรวจเยี่ยมชุมชนต้นแบบการพัฒนาเศรษฐกิจแบบ Bio Economy และโครงการบางระกำโมเดล การอนุรักษ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โดยได้มอบนโยบายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่วยดูแลเรื่องความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะ รองรับการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวตามนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยว และการกระตุ้นเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ โดยเน้นส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานการบริการ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ ที่สะอาดและถูกสุขอนามัย ซึ่งจังหวัดเห็นว่าเพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพที่สะอาดและถูกสุขอนามัย อันจะทำให้การสร้างรายได้สู่การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากตามนโยบายของรัฐบาล จึงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

๑. ขอความร่วมมือหน่วยราชการ ภาคเอกชน ศาสนสถาน ตลาด สถานีบริการน้ำมัน สถานที่ท่องเที่ยวที่มีห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะในพื้นที่ รวมทั้งร้านค้า ร้านอาหาร รณรงค์จัดกิจกรรมทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะให้สะอาดและถูกสุขอนามัยอยู่เสมอ ตลอดจนเอื้ออำนวยให้นักท่องเที่ยวและผู้เดินทางได้ใช้บริการ

๒. ทำความสะอาดและปรับปรุงห้องน้ำ ห้องส้วม ในความรับผิดชอบ และกระตุ้นให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมใช้ส้วมที่ถูกต้อง

๓. จัดให้มีและดูแลห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุ และผู้พิการ ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้โดยสะดวกและถูกสุขลักษณะ

๔. ปรับภูมิทัศน์บริเวณห้องน้ำ และพื้นที่โดยรอบให้สวยงาม

ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานห้องน้ำสาธารณะ ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดาวน์โหลดรายละเอียดได้ที่เว็บไซต์ www.dla.go.th หัวข้อ หนังสือราชการ เรื่อง ขอความร่วมมือรณรงค์รักษาความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการ สำหรับอำเภอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและดำเนินการด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายลิ้มชัย เจริญทรัพย์)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดปัตตานี
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร. ๐-๗๓๓๔-๙๕๑๙ ต่อ ๑๐๗

โทรสาร ๐-๗๓๓๓-๖๕๕๑

ที่ มท ๐๘๑๐.๖/ว\๒๔๖\๒

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความร่วมมือรณรงค์รักษาความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยนายกรัฐมนตรี ได้ลงพื้นที่ออกตรวจราชการจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดสุโขทัย และประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐ มีวาระสำคัญเพื่อผลักดันการแก้ไขปัญหาความยากจน และดัดแปลงสภาพพื้นที่ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศลุ่มน้ำโขง ตรวจเยี่ยมชุมชนต้นแบบการพัฒนาเศรษฐกิจแบบ Bio Economy และโครงการบางระกำโมเดล การอนุรักษ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โดยได้มอบนโยบายให้องค์กรปกครองท้องถิ่นช่วยดูแลเรื่องความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะ รองรับบริการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ตามนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยว และการกระตุ้นเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ โดยเน้นส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานการบริการ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ ที่สะอาดและถูกสุขอนามัย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ ที่สะอาดและถูกสุขอนามัย อันจะทำให้การสร้างรายได้สู่การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากตามนโยบายของรัฐบาล จึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ดำเนินการ ดังนี้

๑. แจ้งหน่วยราชการ ภาคเอกชน ศาสนสถาน ตลาด สถานีบริการน้ำมัน สถานที่ท่องเที่ยว ที่มีห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะในพื้นที่ รวมทั้งร้านค้า ร้านอาหาร รมรณรงค์จัดกิจกรรมทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะ ให้สะอาดและถูกสุขอนามัยอยู่เสมอ ตลอดจนเอื้ออำนวยให้นักท่องเที่ยวและผู้เดินทางได้ใช้บริการ

๒. ทำความสะอาดและปรับปรุงห้องน้ำ ห้องส้วม ในความรับผิดชอบ และกระตุ้นให้ประชาชน และนักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการใช้ส้วมที่ถูกต้อง

๓. จัดให้มีและดูแลห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุ และผู้พิการ ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้โดยสะดวก และถูกสุขลักษณะ

๔. ปรับภูมิทัศน์บริเวณห้องน้ำ และพื้นที่โดยรอบให้สวยงาม

ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานห้องน้ำสาธารณะ ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสามารถดาวน์โหลดรายละเอียดได้ที่เว็บไซต์ www.dla.go.th หัวข้อ หนังสือราชการ เรื่อง ขอความร่วมมือรณรงค์รักษาความสะอาด ห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนา ยันตรโกวิท)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

ส่วนส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิต

โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๔๑๐๔ โทรสาร ต่อ ๔๑๐๓

Standard for Public Toilet

มาตรฐานห้องน้ำสาธารณะ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย

คำนำ

การจัดบริการสาธารณะเป็นภารกิจสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องดำเนินการทั้งตามอำนาจหน้าที่และตามที่ได้รับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่างๆ โดยมีหลักการทำงานที่จะต้องยึดถือไว้ว่า “การจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนนั้น จะต้องดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิม มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบต่อผู้ให้บริการที่มากขึ้น”

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานหลักในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการบริหารจัดการ และสามารถให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ได้เล็งเห็นความสำคัญของการกำหนดมาตรฐานการบริหารงานและการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติหรือเป็นคู่มือปฏิบัติงานให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนเพื่อเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ถือปฏิบัติตามแนวทางที่มาตรฐานกำหนดแล้ว ประชาชนไม่ว่าจะอาศัยอยู่ที่ใดในประเทศจะต้องได้รับบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ โดยเท่าเทียมกัน

ในการนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานท้องถิ่นสาธารณะขึ้น โดยได้ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อร่วมกันพิจารณาจากผู้ที่เกี่ยวข้องฝ่ายต่างๆ อาทิเช่น ผู้แทนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล สมาคมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นที่เชื่อมั่นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถนำมาตรฐานที่ได้จัดทำขึ้น ไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดบริการสาธารณะได้อย่างแท้จริง โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้ศึกษา ทำความเข้าใจ และนำมาตรฐาน รวมทั้งแนวทางขั้นตอนการปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ การบริหารและการบริการสาธารณะให้ดียิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน อันเป็นเป้าหมายที่สำคัญสูงสุดในการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สืบต่อไป

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการจัดทำ	4
1.3 ขอบเขตมาตรฐาน	4
1.4 มาตรฐานอ้างอิงและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	5
1.5 นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 แนวทางปฏิบัติในการจัดบริการห้องน้ำสาธารณะ	7
2.1 แนวทางปฏิบัติด้านลักษณะอาคาร	7
2.1.1 ตัวอาคาร	7
2.1.2 สถานที่ตั้งอาคาร	13
2.1.3 เครื่องสุขภัณฑ์ในห้องน้ำ	15
2.2 แนวทางปฏิบัติด้านแสงสว่าง	23
2.3 แนวทางปฏิบัติด้านการระบายอากาศ	23
2.4 แนวทางปฏิบัติด้านความสะอาด	25
2.4.1 แนวทางการทำความสะอาด ด้านตัวอาคารและอุปกรณ์	26
2.4.2 แนวทางการทำความสะอาดด้านสุขภัณฑ์	31
2.5 แนวทางปฏิบัติด้านการบำบัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล	34
2.5.1 แนวทางการวางท่อน้ำเสียจากห้องน้ำ	34
2.5.2 แนวทางการออกแบบระบบบำบัดสิ่งปฏิกูลจากห้องน้ำ	34
2.5.3 แนวทางการบำรุงรักษาถังเกรอะ	35
2.5.4 การเปรียบเทียบ ข้อดี-ข้อเสียของถังเกรอะแบบกรองไร้อากาศ กับแบบกรองเดิมอากาศ	36
2.6 แนวทางปฏิบัติด้านการบริหารจัดการห้องน้ำ	36
2.6.1 รูปแบบการจัดบริการห้องน้ำสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	36
2.6.2 ป้ายและการติดตั้ง	37
2.6.3 อุปกรณ์อำนวยความสะดวกภายในห้องน้ำ	38
2.6.4 อุปกรณ์การทำความสะอาดห้องน้ำและสุขภัณฑ์	41

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 3	ดัชนีชี้วัดมาตรฐานห้องน้ำสาธารณะ
3.1	องค์ประกอบมาตรฐานห้องน้ำสาธารณะ
3.2	เกณฑ์การประเมินมาตรฐานห้องน้ำสาธารณะระดับพื้นฐาน
บทที่ 4	การประมาณราคา
4.1	การประมาณราคาตามแบบมาตรฐาน
4.2	การประมาณราคาที่ยกแบบเฉพาะแห่ง
4.2.1	การประมาณราคาสุขภัณฑ์
4.2.2	การประมาณราคาระบบประปาและท่อต่างๆ
4.2.3	การประมาณราคาระบบบำบัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล
บทที่ 5	แนวทางการบำรุงรักษาห้องน้ำสาธารณะ
5.1	ระยะเวลาในการทำความสะอาดห้องน้ำ
5.2	แนวทางปฏิบัติการทำทำความสะอาดของพนักงาน
5.3	แนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาเครื่องสุขภัณฑ์เบื้องต้น
บทที่ 6	แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน
บทที่ 7	แนวทางการกำกับดูแลห้องน้ำสาธารณะ
7.1	แนวทางการกำกับดูแลห้องน้ำสาธารณะ
7.2	การสำรวจจำนวนห้องน้ำสาธารณะในเขตท้องที่
7.3	การบังคับใช้กฎหมาย
7.4	แนวทางการออกตรวจห้องน้ำสาธารณะในเขตท้องที่
7.5	การแจ้งเจ้าของห้องน้ำให้ปรับปรุงห้องน้ำสาธารณะ
7.6	ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมสนับสนุนให้มีห้องน้ำสาธารณะในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น